

Un referent cultural. L'any 1974 Club Universitari i Cantaires de l'Ebre van adquirir el convent de Sant Joan i l'espai es va convertir en un centre neuràlgic d'activitat i cultura

El claustre del Casal amb la vella llimera, el 1984, amb les obres per instal·lar-se l'Escola d'Art de la Diputació. FOTO: ANTONIO ROCA CID

50 anys del Casal que va canviar Tortosa

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

Aquest 2024 el Casal Tortosí compleix 50 anys. L'any 1974 dues entitats culturals històriques de Tortosa com són Club Universitari i Cantaires de l'Ebre van adquirir el convent de Sant Joan de Jerusalem, amb la idea de disposar d'un nou espai cultural. També amb l'esperit de reivindicar la catalanitat i la llengua catalana en la Tortosa grisa i fosca del franquisme. Aviat, es va convertir en un centre neuràlgic i un motor cultural. Ara, l'espai empenh una nova etapa amb la voluntat de dinamitzar-se i ser un referent de la cultura, en un barri, a més, durament castigat per l'abandonament d'habitatges.

L'espai cultural Casal Tortosí està ubicat al cor de Tortosa, al convent de Sant Joan, al barri del

Rastre i a tocar de la muralla. El convent pertanyia a les religioses de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, que van marxar el 1967, deixant un gran casalici buit. Uns anys després es va posar a la venda. «Club Universita-

El Rastre, on està el Casal Tortosí, està molt castigat per l'abandonament d'habitatges

ri i Cantaires de l'Ebre, als quals es van afegir Moto Club Tortosa i el Club d'Escacs, tot i que després aquestes dos s'ho deixarien, es van llençar a la piscina i van comprar-lo a terminis entre els quatre», explica la presidenta de Cantaires de l'Ebre-Club Universitari, Rosa Caballol.

L'edifici estava molt malmès, però les entitats ho van posar tot de la seua part per convertir-lo en un espai ple de projectes i amb un gran bullici social. Es van fer una gran quantitat d'activitats i també va ser seu de moltes entitats. El Casal Tortosí va ser l'escenari de múltiples concerts de la Nova Cançó (Lluís Llach, Pi de la Serra, Ovidi Montllor...) i de moltes representacions d'obres de teatre. El 1977, per exemple, hi va haver una representació teatral sota el nom «H2O=\$», presentada pel grup de teatre del Club Universitari, el Grup de Cultura Popular, que ja va cloure amb el públic cridant «No al transvasament». També allí es presentaria el 1978 el primer número del setmanari *Ebre-Informes* o actuaria el 1982 Pau Riba. El Casal també es va fer ressò dels

El Convent de Sant Joan, vist des de la muralla. FOTO: J. REVILLAS

canvis polítics, com de la legalització del Partit Comunista.

Amb l'arribada de la democràcia, l'activitat reivindicativa va afuixar una mica, per tornar-se més cultural. «Als anys 80, el Casal va ser un focus on la joventut de Tortosa va viure el moment de canvi», apunta Caballol. I així és, el Casal i el seu bar es va convertir en un punt de trobada entre els joves d'aquella «moguda tortosina» desenfrenada.

A meitat dels anys 80 es va arribar a un pacte amb la Diputació de Tarragona, que necessitava un espai per ubicar l'Escola d'Art, i es va restaurar l'edifici. D'aquesta forma el Casal es va quedar als baixos i patis, i als pisos superiors es va establir l'Escola d'Art. També als anys 90 es va fer una escola taller a l'església, l'Espai Sant Joan. Com recorda el músic i periodista Arturo Gaya, a l'espai a tocar de la muralla també es van celebrar representacions del Festival de Teatre de Tortosa. El claustre del Casal, un espai totalment emblemàtic de la història de Tortosa, té a més una bona sonoritat que permet la celebració de concerts.

Enguany també és el 70è aniversari del Club Universitari i el 90è de Cantaires de l'Ebre

Durant aquest mig segle d'història, el Casal Tortosí ha estat espai d'assaig o seu de moltes altres associacions com el Cor Flumí, el Club d'Escacs, el Club Bàsquet Cantaires, l'Orfeó Tortosí, la Societat de Caçadors, l'Associació de Pensionistes UDP, la Coral Cantaires de l'Ebre Delta, Foment de la sardana, i el Grup de Danses Folklòriques. Enguany, els 50 anys del Casal Tortosí coincideixen també amb el 70è aniversari de Club Universitari i el 90è de Cantaires de l'Ebre, que ara s'han unit en la mateixa entitat Cantaires de l'Ebre-Club Universitari.

Durant tot l'any el Casal està preparant diverses activitats per celebrar l'efemèride com concerts, cursos de sardanes, presentacions de llibres... Tot just aquest cap de setmana, a més, s'ha celebrat un homenatge a Jordi Angelats, impulsor de l'entitat Cantaires, que va donar peu al Foment de la Sardana, el Grup de Danses Folklòriques Cantaires o el Club Bàsquet Cantaires.

«Volem reactivar el Casal, que sigui un referent cultural de la ciutat, i a més en un barri castigat per l'abandonament d'habitatges», clou Caballol.